

MAKÓ ÉS TÉRSÉGE IVÓVÍZMINŐSÉG JAVÍTÓ PROJEKT

VÁLLALKOZÁSI SZERZŐDÉS TERVEZÉSI ÉS KIVITELEZÉS FELADATOKRA

1. RÉSZ: IVÓVÍZMINŐSÉG-JAVÍTÓ TECHNOLÓGIÁK TELEPÍTÉSE

DÖNTNÖKI JELENTÉS ÉS HATÁROZATOK

2018. JANUÁR 18.

**DR. LÉDERER KÁROLY
DÖNTNÖK**

TARTALOMJEGYZÉK

I.	SZERZŐDÉSES ELŐZMÉNYEK	3
II.	DÖNTNÖKI ELJÁRÁS, ILLETÉKESÉG	7
III.	A VITA TÁRGYA	8
IV.	A VITA TÁRGYÁT ÉRINTŐ ESEMÉNYEK	9
V.	A FELEK ÁLLÁSPONTJA	10
VI.	SZERZŐDÉSES HIVATKOZÁSOK	14
VII.	A DÖNTÉS INDOKLÁSA	18
VIII.	A DÖNTNÖK DÖNTÉSEI	18

I. SZERZŐDÉSES ELŐZMÉNYEK

1. Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás (6900 Makó, Széchenyi tér 22), mint Ajánlatkérő – a későbbiekben Megrendelő, illetve Megbízó – 2013. június 07-én ajánlati felhívást tett közzé „Egyösszegű, rögzített áras, átalánydíjas, a FIDIC „sárga” Könyve szerinti vállalkozási szerződés tervezési és kivitelezési feladatokra a KEOP-1.3.0 09-11-2011-025 sz. Makó és térsége ivóvízminőség-javító Projekt keretén belül” elnevezéssel.
2. Az ajánlati felhívás két önálló részre bontotta a projektet, amelyre külön-külön és együtt is lehetett ajánlatot benyújtani:
 - (i) 1. rész: Ivóvízminőség-javító technológiák telepítése, és
 - (ii) 2. rész: Hálózatrekonstrukciós munkálatok elvégzése.
3. Az 1. rész négy településhez kapcsolt önálló vízminőség javítását, és négy kistérséghez kapcsolt rendszer telepítését, valamint új vízhálózati elemek kiépítését tartalmazta. Az ajánlati felhívás szerinti jellemzőket az 1. sz. táblázat foglalja össze.
4. A 2. rész mosatoaknákat (60 db), tolózárokat (aknában vagy földben, különféle mérettel 374 szett), vezetékcsereket bekötésekkel (19.00 km), házi bekötés cserét (189 db), tűzcsapokat (64 db) tartalmaz.
5. A szerződések jótállási kötelezettséget írnak elő a Szerződéses ár 2.5%-át kitevő Jóteljesítési Biztosíték nyújtásával az Átadás-átvételi Igazolás kiadásától számított 60 hónapos időtartamig. A Teljesítési Biztosíték értéke 5%. A késedelmi kötbér 0.5% naponta, maximális értéke 20%. A Megvalósítás Időtartam részhatáridőkkel került meghatározásra azzal, hogy a Létesítmények szerződés szerű megvalósítását 2014. december 31-ig kell teljesíteni.
6. Az 1. részre üzemelési-költség túllépési kötbér került meghatározásra 10 éves működési időtartamra vonatkozóan.
7. A közbeszerzési eljárás eredménye 2013. szeptember 11-én került kihirdetésre és a KEVIÉP KFT – A-Híd Zrt. vállalkozói konzorciummal a Megbízó 2013. szeptember 30-án írta alá a Szerződéses Megállapodást mindkét részre külön-külön.

1.sz. táblázat

	Ferencszállás/ Klárafalva önálló vízminőség javítás	Kiszombor önálló vízminőség javítás	Maroslele önálló vízminőség javítás	Apátfalva/ Csanádpalota/ Kövegy/ Magyarcsanak/ Nagylak kistérségi rendszer	Földeák/ Óföldeák kistérségi rendszer	Nagyér/ Ambrózfalva/ Csanádalberti/ Pitvaros kistérségi rendszer	Királyhegyes/ Makó-Rákos kistérségi rendszer	Makó önálló vízminőség javítás
Vízisztítási technológiai elvárás:								
- gáztalanítás,	+	+	+	+	+	+	+	+
- vas,	+	-	-	+	-	+	-	-
- ammónium,	+	+	+	+	+	+	+	+
- arzén	+	+	+	+	+	+	+	+
eltávolítása határértéken belüli szintre								
- szerves anyag (KOl) eltávolítás a határér- téken belüli szintre	-	-	-	+	-	-	+	-
Mennyiségek, méretezési /vígények:								
- jelenlegi átl. napi vígény (m3/nap)	150	610	274	1521	526	350	82	4421
- tervezett átl. napi vígény (m3/nap)	205	796	350	1600	711	458	94	6748
- jelenlegi napi csúcsigény (m3/nap)	256	919	508	2329	888	565	165	5700
- tervezett napi csúcsigény m3/nap)	350	1200	650	2450	1200	740	190	8700

1 sz. táblázat

	Ferencszállás/ Kláralfalva önálló vízminőség javítás	Kiszombor önálló vízminőség javítás	Maroslele önálló vízminőség javítás	Apátfalva/ Csanádpalota/ Kövegy/ Magyarcsanak/ Nagylak kistérségi rendszer	Földeák/ Óföldeák kistérségi rendszer	Nagyér/ Ambrózfalva/ Csanádalberti/ Pitvaros kistérségi rendszer	Királyhegyes/ Makó-Rákos kistérségi rendszer	Makó önálló vízminőség javítás
- számított óracsúcs (m ³ /nap)	35	100	60	240	120	60	21	800
- technológia kapacitása (m ³ /h)	20	70	40	130	60	40	12	500
- víztermelő kút	-	-	-	2x500-600 l/perc	-	1x600-700 l/perc	-	-
- kezelőépület	1	1	1	1	1	1	1	1
- online bakterológiai mérőműszer a technológiák ellenőrzésére	1	1	1	1	1	1	1	1
- optimális energiahatékonyságot biztosító számítógépes rendszer	1	1	1	1	1	1	1	1
- új tisztítottvíz-tároló medence (m ³)	100	100	100	100	100	200	50	250
- új víztorony (m ³)	100	-	200	400	-	200	100	-
- dekantáló medence (m ³)	30	80	40	120	60	40	20	200
- iszapsűrítő medence (m ³)	5	15	5	20	10	5	5	50

1 sz. táblázat

	Ferencszállás/ Klárafalva önálló vízminőség javítás	Kiszombor önálló vízminőség javítás	Maroslele önálló vízminőség javítás	Apátfalva/ Csanádpalota/ Kövegy/ Magyarcsanád/ Nagylak kistérségi rendszer	Földeák/ Óföldeák kistérségi rendszer	Nagyér/ Ambrózfalva/ Csanádalberti/ Pitvaros kistérségi rendszer	Királyhegyes/ Makó-Rákos kistérségi rendszer	Makó önálló vízminőség javítás
- meglévő víztorony felújítása (m3)	-	200	-	-	-	-	-	-
Egyéb	-	-	-	*	*	*	*	-

- Megjegyzések:
- 1) * továbbá területelőkészítés, lőszermenítés, esetenként régészeti feltárás, Nagylakon hidrofor korszerűsítése, aut. induló generátorral
 - 2) az 1. részben új ivóvízhálózati elemek (távvezeték és gyűjtővezeték) építendő NA 80 – NA 400 mérettel, összesen 52.1 km hosszban, hálózatmosatás/mechanikai halozattisztítás 49.2 km hosszban.

II. DÖNTNÖKI ELJÁRÁS, ILLETÉKESEG

8. A Megbízó a Szerződéses Megállapodás 7.2 pontja és a Különös Szerződéses Feltételek (KSzF) 20.2 Alcikkely szerint a Magyar Tanácsadó Mérnökök és Építészek Szövetsége Elnökét 2017. december 14-én kérte a jelen vita ügyében egyszemélyes döntnök kijelölésére. A TMSz Elnöke Dr. Léderer Károlyt jelölte ki Döntnökként, akivel a Döntnöki Megállapodást (háromoldalú) a Vállalkozói Konzorciumot vezető cége, a KEVIÉP Kft. és Megbízó 2017. december 20-án írták alá.
9. A döntnöki eljárás során 2018. január 11-én tartott meghallgatáson a Megbízó és a Vállalkozó a KSzF 20.2 Alcikkelyben előírtakkal összhangban nyilatkoztak, hogy egyszemélyes Döntőbizottság közreműködése útján kívánják a vitát rendezni és nincs másik (Választott bírósági) vitarendezési eljárás a Szerződéssel kapcsolatban közöttük.
10. A döntnöki eljárásban a Vállalkozó nevében a KEVIÉP Kft. 2017. december 20-tól több részletben megküldte a Szerződésre és a vitára vonatkozó dokumentumokat, valamint a Vállalkozó álláspontját (2017. december 30.). A Megbízó álláspontja 2018. január 05-án e-mailben került megküldésre.
11. Az eljárás keretei között tartott Meghallgatásra szakértő tanúként meghívást kapott és megjelent a Mérnök képviselője és a Miniszterelnökség megbízásából a tárgyban készített Igazságügyi Szakértői Vélemény (EDIMÁR Igazságügyi Szakértők Kft., 2017. március 28.) készítője.
12. A Meghallgatáson Döntnök felhívta a Felek figyelmét arra, hogy a Szerződések és a 2015. december 17-én általuk aláírt „Monitoring feladatok ellátására” vonatkozó Megállapodás tartalma összefüggenek. Ugyanakkor az utóbbi 5. pontja utolsó bekezdése – az előzőktől eltérően – a viták rendezésére illetékes és hatáskörrel rendelkező bíróságok kizárólagos illetékességét köti ki. Döntnök álláspontja szerint az alapszerződésekből származó kötelezettségek és a vitának a Felek általi allokációja alapján az itt taglaltak mellett lefolytatható a jelen döntnöki eljárás.
13. Döntnök megvizsgált a Felek által elé tárt minden vitás kérdést, melynek keretében áttanulmányozott minden, a részére a Megbízó és a Vállalkozó által átadott beadványt és dokumentumot, beleértve a döntnöki eljárás részeként tartott Meghallgatás során szerzett tapasztalatokat és megállapításokat. Amennyiben a Döntnök a döntése során nem említ meg minden egyes információt, melyet a rendelkezésére bocsátottak, ez nem jelenti azt, hogy Döntnök azokat ne vette volna figyelembe. Az, hogy a Döntnök valamit nem említ, egyszerűen azt jelenti, hogy a döntés meghozatala során nem tulajdonított annak jelentőséget.

III. A VITA TÁRGYA

14. A Felek 2017. december 20-án a Döntnöknek címzett külön-külön küldött felkéréseikben a Szerződéses Megállapodás teljesítésével összefüggő körülmények vizsgálatával és a szerződés teljesítésével kapcsolatosan kértek döntes meghozatalát.
15. A Meghallgatás során a Felek egyertelműen nyilatkoztak, hogy a vita az „1. rész” megjelölésű szerződésre vonatkozik.
16. A Szerződés teljesítése körüli vita a Felek nyilatkozatai szerint a 11. pontban említett szakértői vélemény megállapításaiban „kristályosodott ki”, amely szerint:
- (i) az első kérdésre („...milyen tevékenységnél elkövetett kivitelezői vagy üzemeltetői mulasztásokra vezethető vissza a fertőzés elterjedése”) adott szakértői válasz szerint: „Vállalkozó a vízminőségre vonatkozó, a vállalkozási szerződésben [...] vállalt kötelezettségeit a **szerződéses határidőkre nem teljesítette.**” (14. oldal, 3. bekezdés)
 - (ii) a második kérdésre („...a vállalkozó szerződéses kötelezettségeinek megfelelően járt-e el [...] és valóban a szükséges mértékig végezte-e el az egyes telepek rekonstrukciós munkálatait”) adott szakértői válasz szerint: „a Vállalkozó **nem végezte el a szükséges mértékig az egyes vízműtelepek rekonstrukciós munkáit**” (15. oldal, utolsó bekezdés)
 - (iii) a harmadik kérdésre („a Vállalkozó mennyiben tehető felelőssé a jelenlegi helyzet kialakulásában”) adott szakértői válasz szerint: a **vállalkozói felelősség körébe tartozó** „első ok: [a kivitelezési fegyelem be nem tartása higiéniai szempontból], ami miatt a pseudomonas baktériumok bekerültek a rendszerbe; második ok: a baktériumok elszaporodását okozó és a fertőtlenítés hatékonyságát akadályozó tényezők” (17. oldal, 1.-2. bekezdések)
 - (iv) a vállalkozási szerződés teljesítésére vonatkozóan a szakértő megállapítása, hogy „a **próbaüzemet** a vállalkozási szerződésben [...] előírt módon nem végezték el, a probaüzem lezárása feltételeit a **vállalkozó nem teljesítette**” (7. oldal, 7. bekezdés)
17. A Megbízó álláspontja a fenti szakértői álláspontokkal egyetértő, a Vállalkozó nem fogadja el azokat és véleménye szerint:
- a szerződésben foglaltakat **teljes körűen teljesítette,**
 - a szükséges műszaki beavatkozások a Felektől **független, előre nem látható külső körülmények** következtében merültek fel,
 - a szakértő **tévesen állapította meg a Vállalkozóra róható felelősséget**

IV. A VITA TÁRGYÁT ÉRINTŐ ESEMÉNYEK

18. A Szerződés 1. része tekintetében az alábbi főbb szerződéses események függnék össze a vita tárgyával:

- 2014. szeptember 15-én Jegyzőkönyv fel nem róhatóság tárgyában, amely a megvalósítás határidejét (a 6 hónapos próbaüzem sikeres lefolytatását beleértve) 2015. június 18-ában határozza meg.
- 2015. május 12-én Jegyzőkönyv fel nem róhatóság tárgyában, az új határidő 2015. szeptember 30-a változatlan feltételek mellett.
- 2015. június 1-én hatósági próbaüzemek (tesztüzem) megkezdése.
- Hőségriadók 2015. június 11. – 2015. szeptember 01. között, összesen 36 napos időszakban.
- 2015. június 25/26-i vízminta vizsgálatok *Pseudomonas aeruginosa* tartalmat jeleznek!
- 2015. július 08-án 1.sz. Szerződéses Megállapodás Módosítás, az üzemeltető igénye szerinti, távvezeték átmérőjének módosítására vonatkozó Változtatás miatti többletköltség (116,5 mFt).
- 2015. augusztus 31-án a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság határozatának kézhez vétele a vízjogi létesítési engedély szakhatósági állásfoglalásnak megfelelő módosításáról: a próbaüzem 1+1 hónap, az első hónap (tesztüzem) alatt nem lehet a vizet a hálózatra bocsátani
- 2015. november 20-an 11.sz. Vállalkozói (Közbenső) Követelés: a Megvalósítás határidejének meghosszabbítására a hálózatra juttatás nélküli próbaüzemi időszak lefolytatását akadályozó körülmények miatt.
- 2017. december 22. Jegyzőkönyv a Műszaki Átadás-Átvétel lezárásól, fokozott monitoring (6 hónapos időszakra) előírása a Megbízó által és erre vonatkozó megállapodás.
- 2015. december 15. – 2015. december 22. keltezésű, az illetékes Kormányhivatalok általi vízvizsgálati eredmények értékelései: bakteriológiai szempontból a rendszer instabil.

V. A FELEK ÁLLÁSPONTJA

V.1. A Vállalkozó álláspontja

19. A Vállalkozó véleményét és álláspontját az Igazságügyi Szakértői Véleményhez kapcsolódó részletezésben és hivatkozásokkal adta meg.
20. Általános észrevételei a Vállalkozónak, hogy:
 - a projekt előkészítése során létrejött szakmai anyagok – mint megrendelői adatszolgáltatás – kritikája nem szerepel a szakvéleményben,
 - ezek között szerepelnie kellett volna, hogy a víztisztítási technológiára vonatkozó elvárások között nincs megjelölve a bakteriológiai (és mikrobiológiai) szennyezés korlátozása és indikátora,
 - a szakértő figyelmen kívül hagyta a „kiegészítő tájékoztatás” rendelkezéseit, amelyek az értékelést alapjaiban érintették volna: (i) üzemelő hálózatban kizárólag az Üzemeltető végezhet munkát, (ii) a szolgáltatott ivóvíz minősége nem romolhat a jelenleg szolgáltatott vízminőséghez képest
21. A Vállalkozó álláspontja – a szakértő 4.2 pontban adott véleményével szemben -, hogy a Szerződés szerinti indikátorokban rögzített feladatok elkészültek. A minőségjavítás céljaként meghatározott minőségi paraméterek teljesítése igazolást nyert.
22. A Vállalkozó kiemeli, hogy a hálózatra bocsátás és a végponti megfelelés-igazolás kizárólagos üzemeltetői hatáskör, illetve feladat.
23. A 2015. december 22-i átadás-átvételhez kapcsolódóan az igazolást az Üzemeltető is megadta, a Vállalkozó a hálózati elemek működése miatti akadályozó körülményekre tekintettel nem végezhetette el a hálózatra bocsátást sem akkor, sem később (a monitoring időszakban).
24. A Vállalkozó nem fogadja el, hogy az előzőek figyelmen kívül hagyásával, kizárólag vállalkozói hatáskörnek tekinthető a teljes körű, a szerződéses kötelezettségeken túlmutató beavatkozások elvégzése.
25. A Vállalkozó a 201/2001 (X.25) Kormányrendelet előírásainak való megfeleltetését a szakértői vélemény lényeges hiányosságának tartja. A „kifogásolt vízminőség” fogalma, értelmezése és az adott projektre vonatkozó konzekvenciák megállapítása szintén hiányoznak a szakértői véleményből.
26. A Vállalkozó – a 2008-2013 évek között, a beavatkozások előtt készült vízmintákban elvétele ugyan, de talált pseudomonas aeruginosa (Ps) baktérium miatt – lehetségesnek tartja a Ps hálózatról való bejutását és elszaporodását.
27. Az előző okozhatja az új technológia elfertőződését is amikor az öblítésre, mosásra a hálózati víz került használatra. (Igaz, mosásra kezeletlen nyersvíz is használatra került).

28. A Vállalkozó a kutaktól induló régi nyersvízvezetékek, a kútgépészet és csővezetései, szerelvényei bakteriológiai szennyeződés és különösen meleg időben történő terjedését szintén az okok között szerepelteti. Ez a szakvéleményből hiányzik.
29. A Vállalkozó véleménye szerint PS fertőzöttség kialakulását a nyersvíz magas hőmérséklete is elősegítette.
30. A Vállalkozó a hőségriadók (vízkorlatozás), miatt leállított fertőtlenítéseket követően a Ps mennyiség csökkenése helyett növekedést tapasztalt.
31. A Vállalkozó a projekten a kivitelezési fegyelem hiányára vonatkozóan tett szakértői megállapítást nem tartja helytállónak, mert véleménye szerint a hazai hasonló projekteken is jellemzően megjelent a Ps szennyezés, különösen a régió száraz, csapadékszegény és szélsőségesen meleg időszakában. (Megszüntetése mindenhol több hónapot is igénybe vett).
32. Az AOX tartalom (halogénezett szerves anyagok) koncentrációjára tett szakértői véleményre Vállalkozó álláspontja az, hogy
- a 201/2001. (X.25) Kormányrendelet nem tartalmaz határértéket, az OKI 2014. 06. 03-i Utmutatója 50 µgCl/l feletti érték esetén intézkedést tart szükségesnek. Ez javasolt irányérték, amelyet az OKI szakmai, közegészségügyi szempontok alapján állapított meg és nem minősül jogszabályi értélemben vett határértéknek,
 - a Vállalkozó által az OKI-tól megrendelt vizsgálat eredménye szerint a vizsgált mintákban nem volt egészségre káros halogénezett szerves vegyület,
 - az AOX probléma a nyersvizek szerves anyag tartalmával hozható összefüggésbe, ami a tenderezés adatszolgáltatásától eltérően a nyersvizek szerves anyag tartalmában kimutatottan jelentősnek bizonyult,
 - a választott és engedélyezett vízkezelési technológia (klórozás) hátránya éppen az AOX képződés, amely azonban a nyersvíz normál szerves anyag tartalma mellett a telepített aktívszén szűrőkkel megköthető,
 - a nyersvizek minőségének a tenderezés ideje alatti az ajánlatadóktól elvárt (vízmintás) vizsgálat számonkérése a szakértő téves álláspontja,
 - ugyancsak téves az a szakértői vélemény, hogy az adott kérdésben az üzemeltető és a tervező által kialakított indikatív jellegű adatszolgáltatást a Vállalkozó, mint ajánlattevő felülbírálhatta,
 - a Vállalkozó által végzett tervezés során nem volt sem lehetőség sem indok az elvi vízjogi engedélyes tervek, illetve alapadatainak felülvizsgálatára,
33. A Szakértői vélemény 2-4. kérdésekre adott érvelését Vállalkozó vitatja, mert a tervezés során elvetett technológia (biológiai ammónium eltávolítás) a tapasztalatok alapján a spontán módon lejátszódó biológiai folyamatok szabályozása miatt nem megoldott ennél a technológiánál.

34. A választott és jóváhagyott technológia a nagy szerves anyag tartalom miatt vezetett az AOX tartalom ajánlott érték feletti megjelenéséhez és a víz élvezeti értékének (íz és szakhatás) romlásához.
35. A Vállalkozó véleménye szerint azt a körülményt, hogy a kutak hajlamosak a nyersvíz minőségének változtatásra az előkészítés során ismertté kellett volna tenni az ajánlattevők számára.
36. A Szakértő felvetése, hogy a termikus fertőtlenítés kiépítése megoldást jelenthetett volna a Ps szennyezés fertőtlenítésére, nem helytálló, mert ez a technológiai elem nem járatos hazai vízműtelepeken illetve nincs stabilan beépítve sehol (mobil berendezések ismereteseek, de ezek használata kockáztatja a szűrőtartályok tartós használatát).
37. Vállalkozó összefoglaló véleményében hangsúlyozza, hogy a tesztüzem 2015. június 1-én megkezdődött, de rajta kívül álló és elháríthatatlan („vis maior jellegű”) körülmények annak végzését akadályozták. Hivatkozik a 11. sz. Vállalkozói Követelésre, melyről Szakértő nem tesz említést, noha az részletesen mutatja be az akadályokat.
38. A tesztüzem során a Ps szennyezés jelentős elszaporodása történt a folyamatos vízbiztosításának hiánya, a dekant vizek elhelyezésének késedelmes megoldása (más vállalkozó által) és a korábban felsorolt körülmények együttes hatására.
39. Vállalkozó álláspontja az, hogy a hosszú távú, stabil vízminőség biztosítás érdekében a feleknek nem felrható, vis maior jellegű körülmények szükségessé tesznek kiegészítő műszaki beavatkozásokat. Ezek nem tartoznak a Vállalkozó szerződéses kötelezettségei körébe. A Vállalkozó a vonatkozó saját és a Szakértő javaslatait összehangban lévőeknek tartja.
40. Vállalkozó álláspontja, az, hogy a Vállalkozási szerződésben foglaltakat, annak tárgya, műszaki tartalma, határideje tekintetében teljes körűen teljesítette.
41. A Vállalkozó álláspontja továbbá az, hogy a szakértői vélemény az ok-okozati összefüggések teljes körűségének hiányában, tévesen állapítja meg a Vállalkozóra róható felelősséget.

V.2. A Megbízó álláspontja

42. A Megbízó álláspontját a 2015. decemberi időszakban az alapozta meg, hogy a projekt fizikailag 100%-os készütségben befejeződött, a vízminőség értékeléseként a Csongrád Megyei Kormányhivatalok véleményezésére támaszkodva az átadás-átvételi igazolás ezért kiadható volt. A területileg illetékes Kormányhivatalok megállapították, hogy a megkezdett próbaüzemi szakaszban a kezelt, tisztított víz nem került a hálózatba betáplálásra. A „hálózati kimenő vezetékek” mintavételi pontokon vett vízminták tekintetében
 - (i) a kémiai paraméterekre vonatkozóan (arzén, ammónium, vas mangán, nitrit) minden mintában a Kormányrendeletben meghatározott határérték alatti eredményeket mutattak,

- (ii) a bakteriológiai paraméterek tekintetében a tisztított vízben folyamatosan magas számban volt jelen a *Pseudomonas aeruginosa* baktérium. A telepképző egységek száma több telepen szintén magas volt (mikroszkópos biológiai vizsgálatok),
 - (iii) az AOX kémiai paraméter mérése néhány mintán történt meg és beavatkozási szint alatti értéket mutatott,
43. A Megbízó (és a Mernök) megállapítása a Csongrád Megyei Kormányhivatal véleményével azonosan az volt, hogy a létesített vízkezelési technológiák a tervezés alapját képező kémiai komponensek eltávolítására alkalmasak, azonban bakteriológiai szempontból működésük instabil és további beavatkozást igényelnek.
44. A projekten így fokozott monitoring került előírásra az átadás-átvételi jegyzőkönyvben, ami a Megbízó álláspontját fejezi ki a 2015. decemberi műszaki és szerződéses – jogi kontextusnak megfelelően.
45. A Megbízó a döntnöki eljárásához 2018. január 5-en beadott álláspontjában az Igazságügyi Jogi Szakértő véleményéről adott vállalkozói következtetéseket sok tekintetben tévesnek tartja. Álláspontja szerint a Szakértő a körülményeket teljes egészében megvizsgálta, a tényeket megfelelően értékelte és megfelelően állapította meg a levont következtetéseket. A Megbízó a szakértői állásponttal teljes egészében egyetért.

VI. SZERZŐDÉSES HIVATKOZÁSOK

46. A következő pontokban felsorolásra kerülnek a vita szempontjából releváns szerződéses hivatkozások.

47. Az Általános Szerződéses Feltételek (ÁSZF) 1.1 [Meghatározás] 1.1.1.5 pontja:

„Megrendelő Követelményei” jelenti a megrendelő követelményei elnevezésű dokumentumot, ahogyan az a Szerződésben szerepel, valamint ezen dokumentum Szerződéssel összhangban tett kiegészítését, módosítását. Ez a dokumentum határozza meg a Létesítmény célját, rendeltetését, és vagy tervezési, és vagy egyéb műszaki követelményeit.

A pont a Különös Szerződéses Feltételek (KSzF) 1.1.1.5 pontja szerint az alábbival egészül ki:

A közbeszerzési dokumentáció 5. kötetében szereplő indikatív (elvi vízjogi létesítési tervektől) a Vállalkozó a szerződés teljesítés során eltérhet vagy azokat saját terveibe beépítheti. Az Indikatív tervdokumentáció nem képezi jelen szerződés részét, annak esetleges hibáiért felelősséget a Megbízó nem vállal. A szerződés teljesítése során ilyen indokkal a Vállalkozó az egyösszegű ajánlati árat meghaladó költsége kifizetését nem követelheti.

48. Az ÁSZF 1.1 [Meghatározás] 1.1.3.4, 1.1.3.5 és 1.1.3.6 pontjai:

1.1.3.4 „Átvételt megelőző tesztek/vizsgálatok” jelenti azon tesztek vizsgálatokat, amelyek a Szerződésben kerültek meghatározásra, vagy amelyek elvégzésében a Felek megállapodtak, vagy amelyek Változtatásként kerültek elrendelésre és amelyeket a 9. Cikkely [Átvételt megelőző tesztek vizsgálatok] alapján hajtanak végre, mielőtt a Létesítmény, vagy egy Szakasz (amelyik eset fennáll) a Megrendelő részéről átvételre nem kerül.

1.1.3.5 „Átadás-átvételi Igazolás” jelenti azt az igazolást, amely a 10. Cikkely [Megrendelő általi átvétel] alapján kerül kibocsátásra.

1.1.3.6 „Átvétel utáni tesztek/vizsgálatok” jelenti azon tesztek vizsgálatokat (amennyiben ilyenekre sor kerül), amelyeket a Szerződésben határoztak meg és amelyeket a 12. Cikkely [Átvétel utáni tesztek vizsgálatok] előírásai szerint hajtanak végre, miután a Létesítmény, vagy (bizonyos esetekben) egy Szakasz Megrendelő általi átvétele megtörtént.

49. Az ÁSZF 1.1 [Meghatározás] 1.1.6.8 pontja:

1.1.6.8 „Előre nem látható” egy tapasztalt vállalkozó által az ajánlat benyújtásáig ésszerűen előre nem látható dolgot jelent.

50. Az ÁSZF 4. [A Vállalkozó] Cikkely 4.1 [Vállalkozó általános kötelezettségei] szerint:

A Vállalkozó köteles megtervezni, megvalósítani és befejezni a Létesítményt a Szerződéssel összhangban és köteles bármely, a Létesítményben keletkezett hibát

kijavítani. Miután elkészült, a Létesítmény meg kell feleljen a Szerződésben meghatározott rendeltetésnek.

A Létesítményen el kell végezni minden munkát, amely a Megrendelő Követelményei, a Vállalkozó javaslata és a Jegyzékekben szereplő feltételek teljesítése céljából szükséges, vagy amelyet a Szerződés magába foglal, továbbá minden olyan munkát, amely (bár a Szerződésben nem szerepel) a Létesítmények stabilitásához, vagy befejezéséhez, vagy biztonságos és megfelelő üzemeltetéséhez szükségesek.

51. Az ÁSZF 7.4 [Tesztek, vizsgálatok] Alcikkelye szerint:

Jelen Alcikkely alkalmazandó minden a Szerződésben meghatározott üzempróbára, kivéve az Átvételt követő tesztekre vizsgálatokra (amennyiben ilyenek elvégzésére sor kerül).

A Vállalkozó köteles azonnal megküldeni a Mérnök részére a tesztek vizsgálatok hiteles jegyzőkönyveit. Amennyiben az előírt tesztek vizsgálatok sikeresek voltak, akkor a Mérnök köteles jóváhagyni a Vállalkozó teszt- vizsgálati-bizonylatait, vagy ugyanezen tartalommal kibocsátani a részére egy igazolást.

52. Az ÁSZF 7.5 [Elutasítás] Alcikkelye szerint:

Amennyiben egy vizsgálat, szemrevételezés, mérés, vagy teszt vizsgálat eredményeként bármely Berendezés, Anyag, terv, vagy kivitelezés hibásnak minősült, vagy más okból nincs a Szerződéssel összhangban, akkor a Mérnök elutasíthatja az adott Berendezés, Anyag, terv vagy kivitelezés átvételét egy, a Vállalkozó részére megküldött értesítés formájában, a vonatkozó indokok közlésével. Ezt követően a Vállalkozó köteles azonnal kijavítani a hibát és biztosítani, hogy az elutasított rész összhangban legyen a Szerződéssel.

53. Az ÁSZF 8.2 [Megvalósítás Időtartama] szerint:

A Vállalkozónak be kell fejezni a teljes Létesítményt és minden egyes Szakaszt (amennyiben alkalmazható), a Létesítmény, vagy Szakasz Megvalósítás Időtartamán belül (ahogyan ez alkalmazható), beleértve:

- (a) az Átvételt megelőző tesztek vizsgálatok teljes és sikeres teljesítését, és
- (b) a Szerződés szerinti minden munka befejezését, ahogyan az a Létesítmény, vagy a Szakasz szempontjából befejezésre kellett, hogy kerüljön a 10.1 Alcikkely [A Létesítmény és a Szakaszok átvétele] szerinti átvétele céljából.

54. Az ASzF 9.1 [Vállalkozó kötelességei] Alcikkelye szerint:

Amennyiben a Különös Feltételek másképpen nem határozza meg, az Átvételt megelőző tesztek vizsgálatokat az alábbi sorrendben kell elvégezni:

- (a) üzembehelyezést megelőző tesztek vizsgálatok, amelyeknek magukba kell foglalniuk a megfelelő megvizsgálást és („száraz”, vagy „hideg”) funkcionális tesztek próbákat annak érdekében, hogy meg lehessen arról bizonyosodni, hogy az adott Berendezés biztonságosan működik majd a következő (b) fázisban;
- (b) üzembehelyezéskori tesztek vizsgálatok (üzempróbák), amelyeknek magukba kell foglalniuk a meghatározott működtetésre vonatkozó tesztek vizsgálatokat annak érdekében, hogy meg lehessen arról bizonyosodni, hogy az adott Berendezés biztonságosan és az előírtaknak megfelelően üzemeltethető minden szóba jöhető üzemi körülmények között; és
- (c) Próbaüzem, amelynek igazolnia kell, hogy a Létesítmény, vagy Szakasz megbízhatóan és a Szerződéssel összhangban működik.

Továbbá, az ASzF 9.3 [Megismételt tesztek/vizsgálatok] Alcikkely szerint:

Amennyiben a Létesítmény, vagy Szakasz nem felel meg az Átvételt megelőző tesztek vizsgálatok követelményeinek, akkor a 7.5 Alcikkely [Elutasítás] alkalmazandó és a Mérnök, vagy a Vállalkozó követelheti bármely vonatkozó munkarész újbóli tesztjének vizsgálatának, vagy Átvételt megelőző tesztjének vizsgálatának elvégzését az eredetivel azonos körülmények és feltételek mellett.

55. ASzF 10.1 [A Létesítmény és a Szakaszok átvétele]

A 9.4 Alcikkelyben [Átvételt megelőző tesztek vizsgálatok eredménytelensége] meghatározottak kivételével a Létesítményt a Megrendelőnek át kell vennie, amikor: (i) a Létesítmény a Szerződésnek megfelelően befejezésre került, beleértve a 8.2 Alcikkelyben [Megvalósítás időtartama] leírtakat is de kivéve a lenti (a) bekezdésben megadottakat, és (ii) az Átadás-átvételi Igazolás a Létesítményre kibocsátásra került, vagy jelen Alcikkely szerint kibocsátottnak tekintendő.

A Mérnök köteles a Vállalkozó értesítésének kézhez vételétől számított 28 napon belül:

- (a) kibocsátani a Vállalkozó részére az Átadás-átvételi Igazolást, megjelölve azt a dátumot, amikor a Létesítmény, vagy a Szakasz a Szerződés szerint elkészült, kivéve olyan kisebb hátralévő munkákat, illetve hibákat, amelyek alapvetően nem befolyásolják a Létesítmény, vagy a Szakasz rendeltetésszerű használatát (az adott hátralévő munkák elvégzéséig, vagy hibák kijavításáig); ...

56. A Próbaüzem részletes előírásai és tartalma a 3. Kötet Megrendelő Követelményei 21. Üzemi próba, próbaüzem – víztisztító telepek fejezetben kerülnek megadásra:

- A próbaüzem célja
- A próbaüzem megkezdésének feltételei

- A próbaüzem időtartama
- A próbaüzem értékelése
- A viztisztító telep próbaüzemeltetése
- A próbaüzemi adatok nyilvántartása, zárójelentés ((próbaüzemi napló és zárójelentés)

57. Az ASzF és KSzF 12. [Átvételt követő tesztek/vizsgálatok] Cikkely határozza meg az Átadás-átvételt követően elvégzendő mérések, ellenőrzések és próbák előírásait, rendjét.

A KSzF-ben a 12.3 [Megismételt tesztek/vizsgálatok] és 12.4 [Átvételt követő tesztek/vizsgálatok eredménytelenége] Alcikkelyek törlésre kerültek. E tekintetben a KSzF a szükséges ellenőrzéseket, vizsgálatokat és annak következményeit:

- a 12.5 [Az egy adott időszakra eső anyag- és fenntartási paraméterek meghatározása és az ehhez szükséges vizsgálatok], és
- a 12.6 [Kötbér az üzem vagy a berendezés normál üzeme alatt, az üzemeltetési költségekre meghatározott határértékek túllépéséért] Alcikkelyekben határozza meg.

6a

VII. A DÖNTÉS INDOKLÁSA

58. A Döntnök álláspontja szerint a Felek közötti vita a szerződés teljesítésének és a vonatkozó vállalkozói felelősségnek a megállapításában van.
59. A Szerződés tárgyaként a Szerződéses Megállapodás 2.3 pontja a rendeltetésszerű használatnak megfelelő kivitelezésű Ivóvízminőség-javító Projektet határoz meg. A 4.1 pont a megvalósítás tartozékaként 6 hónapos próbaüzem sikeres lefolytatását tartalmazza.
60. A Szerződéses Hivatkozások fejezetben hivatkozott az ÁSZF 8.2 [Megvalósítás időtartama] Alcikkely, az ÁSZF 9 [Átvételt megelőző tesztek/vizsgálatok] Alcikkely és az ÁSZF 10. [Megrendelő általi átvétel] rendelkezései alapján szükséges a szerződés teljesítést vizsgálni
61. Az ÁSZF 8.2 Alcikkely (a) bekezdése „az Átvételt megelőző tesztek és vizsgálatok teljes és sikeres teljesítését” a megvalósítás időtartamán belül írja elő biztosítani.
62. Az ÁSZF 9.1 Alcikkely (c) bekezdése tartalmazza az előző – és a vita szempontjából fontos követelmény - szerintiét „próbaüzem” megnevezéssel, amelynek igazolnia kell, hogy a Létesítmény vagy Szakasz megbízhatóan és a Szerződéssel összhangban működik. A Megrendelő Követelményei 20.1 pontja részletezi a próbaüzemre vonatkozó követelményeket, amelyek két szakaszra bontva kerültek meghatározásra: az első szakasz 1 hónapos tesztüzem, amely a hálózatra bocsátást megelőzi és „akkor tekinthető teljesítettnek, ha a Vállalkozó 10 egymást, legalább 24 órával követő mintával igazolta a technológiai víz kémiai, bakteriológiai és mikrobiológiai megfelelőségét...” A megfelelőség a 201/2001 (X.25) Kormányrendeletnek, valamint az ÁNTSZ által előírt AOX50 µg/l értéknek történő megfelelést jelenti
63. A hálózatra bocsátás csak az előző feltételek teljesülése esetén történhet meg és ezután indul a szerződéses 1. és 2. rész együttes üzemeltetésével az 1 szerződéses rész próbaüzeme az előírt 6-1=5 hónap időtartamban.
64. A Vállalkozó 2015. június 1-én a tesztüzemet elkezdte, de az elismert akadályoztatások és a 2015. június 25-26-án észlelt Ps szennyezés megjelenése annak befejezését csak jelentős késéssel tette lehetővé, a hálózatra bocsátás a 2015. december 17-i átadás-átvételi eljárásig nem történt meg.
65. A tesztüzem sikerességét a Felek nem egyfőrmán értékelik. A Vállalkozó a területileg illetékes Kormányhivatalok 2015. december 17-22 között kelt vizsgálati eredmények véleményezései és a 201/2001. (X.25) Kormányrendelet – az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről – Fogalom meghatározásra (2.§), valamint az 1. sz. mellékletében szereplő „Paraméterek és határértékek”, továbbá az OKI 2014. 06. 03-i Útmutatója alapján a tesztüzemet sikeresnek tartja, a technológia által szolgáltatott vizet „kifogásolt minőségű ivóvíz”-ként értékeli.
66. A Mérnök a Megbízóval egyetértésben az ÁSZF 10.1 Alcikkelye szerint kibocsátotta az átadás-átvételi igazolást a fentieket elfogadva és ugyanakkor további, határidőzött

feladatként előírta a próbaüzem (fokozott monitoring) sikeres lezárását. A hálózatra bocsátás és az üzembe helyezés nem történtek meg.

67. A Döntnök alapos mérlegelés után arra a véleményre jutott, hogy 2015. december 22-én a szerződéses I. rész (technológia) építési-szerelés munkái teljes körűen teljesültek, a szerződésben előírt próbaüzem testüzemi fázisa megjegyzéssel („bakteriológiai szempontból instabil, további beavatkozást igényel”) teljesült, így azonban a fogyasztói végpontokra is kiterjedő próbaüzem nem kezdődött meg, a kiépített technológia nem került használatba vetelre. Az ekkor előírt fokozott monitoring tevékenység indokolt volt.
68. Döntnök megállapítja azt is, hogy a Megbízó, a hatóságok és a Mérnök a bakteriológiai szempontból instabilnak minősített állapotot nem minősítették sikertelen testüzemként.
69. Döntnök megvizsgálta, hogy a Vállalkozó kontraktuális felelősségi körébe tartozónak minősül-e, a szerződés nem teljes körű teljesítése. A Felek által rendelkezésre bocsátott dokumentumok megismerése alapján megállapítható, hogy a Szerződés teljesítése akadályoztatva volt. A Vállalkozó a II. sz. Követelésében az akadályozó körülményeket meggyőzően mutatta be.
70. A Vállalkozó álláspontjában ismertetett események és észrevételek közül a Döntnök a Szakértői állásponttal részben ellentétben elfogadja az alábbiakat mint:

(i) a **szerződéskötés időpontjában** tapasztalt vállalkozó számára **előre nem látható körülményt**

- az ajánlati felhívás (itt az I. sz. táblázatban összesített) víztisztítási technológiai elvárások között nem szerepelt a Pseudomonas baktérium és a 8 telep közül csak 2 telepre szerepelt a szerves anyag eltávolítás,
- az indikatív tervként kiadott, de az üzemeltető tapasztalatain és adatain alapuló és elvi vízjogi engedellyel rendelkező technológia – mint ajánlatkerői/megrendelői adatszolgáltatás – lenyegi fogyatékoságai,
- a meglévő és továbbra is használatban maradó rendszer és hálózati elemek ismeretlen állapota és ebből származó elfertőzés kockázata,
- a technológia megvalósítása során keletkező „eldobandó” vizek elvezetését akadályozó magas talajvíz és belvízviszonyok,
- a hőségriasztások miatti vízkorlátozások okozta, a rendszerbeli pangó vizekből származó fokozott bakteriális szennyezés,
- az átlagot meghaladó hőmérséklet miatti erőteljes baktérium szaporodás,
- a rendszeren belüli váratlan, időben és térben nem kontrolálható visszaszennyeződések,

(ii) a Vállalkozó **ellenőrzési körén kívül eső**, arra hatást gyakorolni nem képes (**vis maior jellegű**), a fenti felsorolásban szereplő (utolsó négy) **körülményt**,

(iii) a Vállalkozó **teljesítését akadályozó** felsorolt körülményeket azok **felmerülésekor** a Vállalkozónak **nem volt lehetősége elkerülni**, illetve ezeket a **szerződéskötés után beállt körülmények mellett** (ilyennek bizonyultak az ajánlatkerői/megrendelői adatszolgáltatások is) csak **aránytalan** (a szerződés egyensúlyát megbontó) **terhekkel lehet teljesíteni**.

71. A Vállalkozó a Döntnök megítélése szerint az adott helyzetben elvárható magatartás elvének megfelelően járt el. Nem tért el sem a Mérnök, sem a Megbízó vagy Üzemeltető bármilyen utasításától. Minden elvárható intézkedést megtett a Szerződés teljesítése érdekében.
72. Noha a vita tárgya a 2015. decemberi állapotokra vonatkozik, az ezt követő időszakra vonatkozó információk alapján (pld. az UV technológia alkalmazása, a garanciális tevékenység végzése) a Döntnök álláspontja szerint a 70. és 71. pontokban szereplő megfontolásokat a Projekt 2016-2017. évi eseményei (retrospektív módon) is alátámasztják.
73. **Megjegyzés:** (i) elvi nehezítő körülménynek ítéli a Döntnök a Projekt két szerződéses részre bontása miatti körülményt, hogy a technológia megfelelőse (1. rész) a hálózati végpontokon (2. rész), azaz másik szerződéses kötelezettséggel együtt kerül értékelésre; (ii) amennyiben a 2015. december 22-i jegyzőkönyv az 1. szerződéses részre vonatkozó szerződéses határidő hosszabbításának (2016. október 30.) lenne tekinthető (a Felek szándéka részben ez lehetett), a szerződésnek megfelelő próbaüzem teljesítése erre az időpontra sem lenne megállapítható. A Döntnöknek rendelkezésre álló dokumentumok és a meghallgatáson elhangzottak alapján felvetődik, hogy a probaüzemhez történő hálózatra bocsátást az üzemeltető „effektív támogatásának” (Monitoring Megállapodás 4. (d) pont) hiányosságai akadályozták meg.

VIII. A DÖNTNÖK DÖNTÉSEI

74. A Projekt 1. része Szerződéses Megállapodását a Vállalkozó a szerződéses határidőre nem teljes körűen teljesítette, a próbaüzem tesztüzemi fázisa megjegyzéssel, a fogyasztói végpontokra is kiterjesztett fázisa egyáltalán nem került lezárásra.
75. A Szerződés nem teljes körű teljesítése nem a Vállalkozó felelősségi körébe tartozó szerződésszegés, a fél nem róhatóság fennáll és így a szerződéses mellékkötelezettségek a Vállalkozóval szemben nem érvényesíthetők.

A Döntések az ÁSzF 20.4 Alcikkely szerint mindkét Felet kötik, akiknek ezeknek haladéktalanul eleget kell tenniük, hacsak és amíg azokat békés megegyezéssel, vagy bírói döntéssel nem módosítják.

Budapest, 2018. január 18.

Dr. Léderer Karoly
FIDIC Döntnök